

Άνοιξη και Ανάσταση (Δρ. Χαράλαμπος Μπούσιας, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Θεός δίνει στον καθένα μας «συν τω πειρασμῷ και την έκβασιν» (Α΄ Κορ. ι΄ 13). Δίνει το χειμῶνα των πειρασμῶν και των θλίψεων, αλλά και την άνοιξη της εκβάσεως και της αναψυχής. Δίνει το θάνατο του φθαρτού σώματος, αλλά και την ανάσταση της ψυχής. Δίνει το σταυρό, αλλά ο ίδιος γίνεται Κυρηναίος μας στην επίπονη άρση του. Και δεν υπάρχει σταυρός χωρίς ανάσταση, όπως δεν υπάρχει χειμῶνας χωρίς άνοιξη.

Άνοιξη και Ανάσταση είναι έννοιες ταυτόσημες. Δεν μπορούμε να δεχθούμε τη μία και να απορρίψουμε την άλλη. Δεν μπορούμε να απολαμβάνουμε την πρώτη και να αμφισβητούμε τη δεύτερη. Γράφει ο Απόστολος Παύλος: «Άφρον, συ ο σπείρεις, ου ζωοποιείται εάν μη αποθάνη· και ο σπείρεις, ου το σώμα το γεννησόμενον σπείρεις, αλλά γυμνόν κόκκον, ει τύχοι σίτου η τινός των λοιπών (Α΄ Κορ. ιε΄ 36-37), δηλαδή, ανόητε, εκείνο που εσύ σπέρνεις, δεν παίρνει ζωή, εάν πρώτα δεν πεθάνει. Πεθαίνει και σαπίζει ο σπόρος στη γη, για να αναστηθεί με την άνοιξη, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους νεκρούς, όπου το μεν σώμα διαλύεται στα «εξ ων συνετέθη», το δε πνεύμα ακολουθεί το δρόμο της αναστάσεως. Εκείνο που σπέρνεται κατά το θάνατο είναι φθαρτό, εκείνο που ανασταίνεται είναι άφθαρτο.

Δεν υπάρχει ετήσιος χρόνος χωρίς χειμώνα και άνοιξη και δεν υπάρχει θάνατος χωρίς ανάσταση. Ο θάνατος είναι το πλέον βέβαιο γεγονός και ο καθένας μας γνωρίζει πως αργά η γρήγορα θα επέλθει και στον ίδιο. Τον επέτρεψε ο Θεός, «ίνα μη το κακόν αθάνατον γένηται» και προηγείται της αναστάσεως, όπως ο χειμώνας προηγείται της ανοίξεως. Αν και ως δώρο Θεού ο θάνατος θα έπρεπε όλους μας να μας χαροποιεί, αφού δεν υπάρχει κακό και άσχημο δώρο Θεού, εν τούτοις το τέλος αυτής της ζωής παραμένει για τους περισσότερους ανθρώπους απόλυτα ανεπιθύμητο και επίμονα απωθημένο.

Και αυτό γιατί ο άνθρωπος δεν έχει καλλιεργήσει μέσα του όσο ζει πρόσκαιρα σε αυτή τη γη την προσδοκία του «επέκεινα» και δεν βασίζεται πάνω στη στέρη πέτρα της «εν Χριστώ» ελπίδας. Αιφνιδιαζόμαστε όλοι εμείς οι απόγονοι του Αδάμ από το φαινόμενο του θανάτου, επειδή ασφαλώς είμαστε πλασμένοι για να ζήσουμε αιώνια. Ιδιαίτερα εμείς οι σημερινοί άνθρωποι της εποχής της εξάρσεως της

επιστήμης και της τεχνικής, εμείς που προσπαθούμε όλα να τα εξηγήσουμε με την πεπερασμένη λογική και με μαθηματικούς τύπους, έχουμε χάσει το ενδιαφέρον για κάθε μεταθανάτια προοπτική και πολύ περισσότερο, έχουμε νεκρώσει μέσα μας, δυστυχώς, κάθε ελπίδα για ανάσταση και αθανασία. Πως ελπίζουμε ότι το χειμώνα θα τον διαδεχθεί η άνοιξη και δεν ελπίζουμε ότι το θάνατο θα τον διαδεχθεί η ανάσταση; Γιατί ομολογούμε στο Σύμβολο της πίστεώς μας «προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν»; Είναι ομολογία ενσυνείδητη η ασυνείδητη; Όταν ο γεωργός σπέρνει το σπόρο στο φρεσκοαροτριωμένο χωράφι σπέρνει την ελπίδα της βλαστήσεως, δηλαδή της μετά από το σάπισμα του σπόρου αναστάσεως νέου φυτού. Το σάπισμα και ο πρόσκαιρος αφανισμός του σπόρου δεν τον προβληματίζει αρνητικά, ούτε του ακυρώνει την προσμονή της νέας βλαστήσεως και της καρποφορίας. Όταν όμως αυτός κληθεί να αποθέσει στη φρεσκοσκαμμένη γη άπνουν τον άνθρωπό του, τότε δεν διακατέχεται από την ίδια ελπιδοφόρα βεβαιότητα του γεωργού. Τότε, η έλλειψη της θωριάς του αγαπημένου του προσώπου, ταυτίζεται μέσα του με την οριστική απώλεια, χωρίζεται γι' αυτόν η ζωή στα δύο. Και αυτό, γιατί δεν υπάρχει μέσα του το όραμα της «αιώνιας ανοίξεως» και η χαρά της προσμονής της ποθητής και «ανέσπερης» εκείνης ημέρας, κατά τον προβληματισμό του ποιητού μας Γεωργίου Δροσίνη: «Μήπως ότι θαρρούμε βασίλεμα γλυκοχάραμα αυγής είναι πέρα κι αντί νάρθει μιά νύχτα αξημέρωτη ξημερώνει μιά αβράδιαστη μέρα»; Έχει γίνει τόσο υλικός, τόσο σωματικός και καθόλου πνευματικός, ο σύγχρονος άνθρωπος, ώστε να οριοθετεί το καθετί με βάση τους φυσικούς νόμους, και να κρίνει τα πάντα με βάση αυτά που βλέπει με τα τσιμπλασμένα από την μεταπτωτική αμαρτία μάτια του. Όπως μετά τη χειμερία νάρκη ακολουθεί η άνοιξη με την επαναστατική αναζωογόνηση της φύσεως έτσι και μετά το θάνατο ακολουθεί η ανάσταση των νεκρών, όπως πάλι μας λέγει ο θείος Παύλος, ότι αυτή «σπείρεται εν φθορά, εγείρεται εν αφθαρσία» (Α΄ Κορ. ιε΄ 42).

Η άνοιξη είναι χαρά. Η ζωή είναι χαρά. Μιά χαρά που κανείς δεν μπορεί να εμποδίσει τον ερχομό της. Μιά χαρά που κινείται με τους δικούς της νόμους, τους θεϊκούς νόμους, έξω από τα πλαίσια της ανθρώπινης σκοπιμότητας.

Η άνοιξη δεν λογαριάζει πόλεμο ούτε καταστροφή, ούτε οικονομική κρίση, ούτε πτώχευση. Είναι η βασιλική έκφραση της χάρης του φιλανθρώπου Θεού στο αυτονομημένο, αχάριστο και γεμάτο με εγωϊσμό πλάσμα Του. Χωρίς αυτή τη χάρη θα βασίλευε εδώ και αιώνες η ανυπαρξία μας. Και η ανάσταση γίνεται σε πλούσιους και πτωχούς, σε όλα τα μήκη και πλάτη της δημιουργίας, σε πιστούς και απίστους.

Η ανάσταση των νεκρών είναι βασική αλήθεια της πίστεώς μας. Χωρίς τη βεβαιότητα της αναστάσεώς μας, η πίστη μας, λέει ο 'Απόστολος, δεν έχει κανένα

νόημα και είναι μάταιη (Α΄ Κορ. 15, 17). «Αν», λέει, «είναι αδύνατη η ανάσταση, τότε λοιπόν, ούτε ο Χριστός αναστήθηκε, αφού και Εκείνος είχε σώμα σαν το δικόμας. Δεν ήταν Αυτός μόνο τέλειος Θεός, αλλά και τέλειος άνθρωπος. Αλλά, αν δεν αναστήθηκε ο Χριστός, είναι χωρίς νόημα και χωρίς περιεχόμενο το κήρυγμά μας και κούφια η πίστη μας, εφόσον αυτή βασίζεται και θεμελιώνεται στην Ανάσταση του Χριστού. Δεν είναι όμως έτσι τα πράγματα, γιατί ο Χριστός αναστήθηκε και όπως οι πρώϊμοι καρποί, που ωριμάζουν πριν από τους άλλους και μας προαναγγέλλουν, ότι θα ακολουθήσει και ολόκληρη η συγκομιδή, έτσι και ο Χριστός αναστήθηκε πρώτος από τους άλλους και βεβαιώνει με την Ανάστασή Του, ότι θα ακολουθήσει η ανάσταση και των άλλων νεκρών...» (Α΄ Κορ. 15-23).

Ο θάνατος λοιπόν, έχει νικηθεί οριστικά και η ανάσταση των κεκοιμημένων είναι δεδομένη. Γι' αυτό και οι άγιοι Πατέρες μας, όπως ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός και ο Κύριλλος των Ιεροσολύμων, μας μιλούν με βεβαία πίστη για την άνοιξη που πρόκειται να διαδεχθεί το χειμωνιάτικο σάπισμα, τη φθορά και την αποσύνθεση, την οποία θα επιφέρει ο σωματικός θάνατός μας. Θα ξαναζήσουμε ασφαλώς «εν σώματι», αλλά «εν ετέρα μορφή» (Μαρκ. 16, 12). Θα αναστηθούμε και κανείς μας πιά δεν θα υποκύπτει στο νόμο της φθοράς και του αφανισμού. Είναι χαρακτηριστικός πάνω σε αυτό το θέμα ο διάλογος του Θεού με τον Προφήτη 'Ιερεμία· «Σήκω», του είπε ο Θεός, και κατέβα κάτω στο εργαστήριο του αγγειοπλάστη, εκεί που αυτός εργάζεται την αγγειοπλαστική με τη βοήθεια των πέτρινων τροχών. Δες! Όταν εκείνου του έπεσε το πήλινο δοχείο που έπλαθε με τα χέρια του έσκυψε και μάζεψε πάλι τον πηλό και από αυτόν έπλασε άλλο αγγείο, στο οποίο έδωσε τη μορφή που εκείνος ήθελε. Και συνέχισε: «Ω απόγονοι του Ισραήλ, μήπως δεν μπορώ να κάνω και Εγώ σε εσάς, όπως έκανε αυτός ο αγγειοπλάστης; Ασφαλώς μπορώ. Γιατί εσείς είσαστε στα χέρια μου όπως ο πηλός στα χέρια του αγγειοπλάστη που εύκολα μεταπλάθεται από αυτόν» ('Ιερ.18 1-6).

Το σημαντικό για εμάς τους χοϊκούς είναι ότι «ο Αγγειοπλάστης» είναι Προαιώνιος, Πανάγαθος, Παντοδύναμος και Πατέρας μας. Γι' αυτό και η πίστη και η ελπίδα μας σε Αυτόν είναι ήδη από αυτή τη ζωή, πρόγευση της αιώνιας ζωής και της υπέρχρονης Βασιλείας Του.

Η ανάσταση των νεκρών εξάπαντος θα συντελεσθεί, όπως συντελείται ο ερχομός της ανοίξεως με το τέλος του χειμώνα. Η σάλπιγγα του Αγγέλου οπωσδήποτε, θα ηχήσει (Αποκ. ια΄ 15-18). Έκείνο, όμως, που έχει σημασία για εμάς είναι να έχουμε εργασθεί κατά την επί γης βιοτή μας, για τον αγιασμό του σώματος και της ψυχής μας, ώστε η ανάσταση μας να μη γίνει «εις κατάκριμα», αλλά «εις ζωήν αιώνιον» (Ματθ. κε΄ 46).

Στην προετοιμασία μας αυτή θα συμβάλλει ιδιαίτερα η μνήμη του θανάτου, η νήψη

και η διαρκής ετοιμότητά μας, για την επικείμενη αναχώρησή μας «εκ των επιγείων προς τα επουράνια». Γιατί η συνεχής μνήμη του θανάτου ζωογονεί την ψυχή και προεκτείνει την ύπαρξη του ανθρώπου, ωθώντας την προς την ατελεύτητη πορεία της, «από δόξης εις δόξαν» (Β΄ Κορ. γ΄ 18). Αυτή η μνήμη επίσης, μας εντάσσει στην προσδοκία ολόκληρης της κτίσεως, η οποία, αν και «συστενάζει» με τον απόγονο του Αδάμ «και συνωδίνει μέχρι του νυν» (Ρωμ. η΄ 22), εν τούτοις δεν παύει να τρέφεται με την ελπίδα και να περιμένει την απελευθέρωσή της και το δικό της αιώνιο «επέκεινα».